

вирішення цього завдання ускладнюється слабкою мотивацією учнів до отримання знань з одного боку, а з іншого боку бажанням учнів мати високі оцінки як показник успішності. Ще однією перепоною на цьому шляху є неможливість забезпечити академічну відповідальність учнів за порушення правил і принципів академічної доброчесності через наявні прогалини у нормативно-правовій базі.

Список використаної літератури

1. Довідник з академічної доброчесності для школярів / уклад. М.В. Григор'єва, О.І. Крикова, С.Г. Певко ; за заг. ред. О.О. Гужви. – Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. –64 с.
2. Душна А. Аналітичний звіт за результатами незалежного освітнього аудиту "Мотивація учнів 10-х класів закладів загальної середньої освіти м. Києва до навчання як визначальна умова академічної доброчесності" / А. Душна, О. Жук, О. Черненко. – Київ, 2018. – 12 с.
3. Круглий стіл «Академічна чесність як системна проблема вищої школи України: університет, викладач, студент» [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.sociology.kharkov.ua/index.php/ua/news-ua/novini/446-kruglij-stil-akademichna-chesnist-yak-sistemna-problema-vishchoji-shkoli-ukrajini-universitet-vikladach-student>.
4. Лавренко С.О. Академічна доброчесність: від початкової школи - до закладу вищої освіти / С.О. Лавренко // Збірник наукових есе учасників наукового стажування Академічна доброчесність: виклики сучасності" / С.О. Лавренко. – Варшава, Республіка Польща, 2019. – С. 112–115.
5. Про освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2017. № 38–39. Ст. 380. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
6. Тицька Я.О. "Академічна доброчесність" та "академічна відповідальність" в забезпеченні якості освіти / Яна Олександрівна Тицька. // Підприємництво, господарство і право. – 2018. – №11. – С. 192–195.
7. Янішевська К.Д. Де-які аспекти відповідальності за порушення академічної доброчесності / К.Д. Янішевська // Збірник наукових есе учасників наукового стажування АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ" / С.О. Лавренко. – Варшава, Республіка Польща, 2019. – С. 112–115.

Вікторія Опанасенко

ІДЕЯ НАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ П. К. ЗАГАЙКА

Демократичні процеси в Україні потребують формування сучасної освітньої системи, що ґрунтується на національно-культурних традиціях з урахуванням досягнень вітчизняної педагогіки. Сьогодні постали питання про творення національної школи, пошуку оптимальних шляхів формування творчої особистості, комплексного підходу до виховання суспільно-активного члена соціуму. Розв'язання цих завдань вимагає поєднання теоретичних і практичних пошуків із ретроспективним аналізом розвитку педагогічної думки. З огляду на це історико-педагогічні дослідження відіграють дедалі вагомішу роль у процесі розбудови сучасної системи освіти.

Тепер увага науковців зосереджена на вивченні науково-практичної спадщини педагогів, які зробили вагомий внесок у творення концептуальних основ національної системи освіти та виховання.

Серед таких українських вчених, видатних педагогів-практиків важливе місце посідає Петро Кузьмич Загайко (1928-2013 рр.) – видатний літературознавець, громадський діяч, багатогранна діяльність якого була присвячена збереженню національних культурних цінностей, розвитку української культури, утвердженню української національної ідеї та вихованню свідомих громадян-патріотів України [2, с. 2-3]. Ця видатна особистість залишила цінну науково-літературознавчу, педагогічну та

просвітницьку спадщину, яка впливала і продовжує впливати на покоління свідомих українців.

Основою освітньої системи в Україні, на думку П.К. Загайка, має бути національна ідея, яка відіграє роль консолідуючого чинника у розвитку суспільства, спрямованого на становлення людини як особистості та свідомого громадянина. Тому виховання патріотичних почуттів має бути головним завданням закладів освіти і суспільства.

За П. К. Загайком, виховання в Україні має спиратися на народні традиції та кращі надбання національної педагогіки, а його ідеалом є гармонійно розвинена, високоосвічена, соціально активна і національно свідомою особистість, наділена глибокою громадянською відповідальністю, патріотичними почуттями; особистість, яка є носієм кращих надбань національної культури.

Педагог стверджував, що виховання обов'язково має носити системний і плановий характер, а також бути спрямованим до певної мети. Сам П.К. Загайко головною метою своєї педагогічної діяльності бачив виховання патріотів України і зазначав, що її досягнення вимагає виконання низки завдань, серед яких стрижневими є пробудження у студентів історичної пам'яті, національної свідомості, а також знешкодження насадженого комплексу нижчеартості й провінційності. У результаті такого виховання педагог намагався досягти того, щоб хоч частина студентів свідомо поставила перед собою питання: «Хто ми? Яких батьків? Ким, за що закуті?» [1, с. 9].

На думку П.К. Загайка, лише національна освіта може виховати громадянську свідомість і почуття власної гідності українців, тому чи не найбільшого значення педагог надавав проблемам націоналізації системи освіти в Україні. В її основі лежать націоналізація засобів виховання й освіти, а також єднання українських національних закладів освіти з народом.

Важливою ознакою народності П.К. Загайко вважав рідну мову, тому завжди виступав за те, щоб навчання в закладах освіти завжди велося українською мовою. Саме у мові дістала своє відображення та фіксацію культура українського народу. Через мову передається «естафета» духовних цінностей від покоління до покоління. Педагог був упевнений: що повнокровніше функціонуватиме у суспільстві українська мова, то надійнішим буде зв'язок і багатша духовність наступних поколінь українців.

Одним з головних завдань національного виховання П. К. Загайко вважав формування моральної особистості, здатної виконувати обов'язки громадянина і патріота. Джерелами та засобами виховання високоморального українця педагог вважав вітчизняну історію, українську літературу, народні пісні, звичаї і традиції [3, с. 40].

Особливу роль у вихованні громадянина-патріота України П.К. Загайко відводив народному вчителю. Саме вчитель повинен бути для учнів і студентів позитивним прикладом для наслідування. Педагог вважав, що для того, щоб виховати справжніх патріотів, вчитель сам повинен бути свідомим громадянином України й відповідати низці вимог, серед яких: покликання до педагогічної діяльності; високий рівень володіння українською мовою; глибокі знання з предмета, який він викладає; вміння підтримувати дисципліну тощо. Окрім цього, вчитель не повинен обмежуватися лише педагогічною діяльністю, а й має бути активним поширювачем знань серед народних мас.

П.К. Загайко вважав, що вітчизняні заклади освіти, передовсім, мають забезпечувати збереження духовної єдності поколінь, українських народних традицій, вивчення рідної мови, виховання національної гідності українців.

Отже, Петро Кузьмич Загайко сприяв утвердженню української національної ідеї, а в основу своєї педагогічної діяльності поклав розвиток української мови, літератури та культури, а також виховання свідомих громадян-патріотів України. Особливого значення надавав проблемам націоналізації української освіти, в основі якої лежать націоналізація педагогічних засобів та єднання закладів освіти з народом.

Список використаної літератури

1. *Загайко П.К.* З думою про Україну / П. К. Загайко // Загайко Петро Кузьмич. Педагог. Літературознавець. Громадський діяч. Біобібліографічний покажчик : [упор. Г.І. Радько, Г. М. Білик; заг. ред. О. В. Кулик]. – Полтава : АСМІ, 2003. – С. 4-9.
2. *Загайко Петро Кузьмич* (Біографічна довідка) // Загайко Петро Кузьмич. Педагог. Літературознавець. Громадський діяч. Біобібліографічний покажчик : [упор. Г.І. Радько, Г.М. Білик ; заг. ред. О. В. Кулик]. – Полтава : АСМІ, 2003. – С. 2-3.
3. *Загайко П.К.* Емоційно-образна виразність читання / П.К. Загайко // Українська мова і література в школі. – 1973. – № 8. – С. 40-47.

Владислав Одокієнко

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА В.Й. ЛЕВИЦЬКОГО У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Хто поборе математичну символіку і вдуматся
в глибокі царини математичного світу, той відкриє
в ній такий ідеальний світ і таку величаву поезію,
і стільки естетики і краси, як в ніякій іншій науці.
В.Й. Левицький

Розгляд обраної теми зумовлений прагненням пізнати прогресивний вітчизняний досвід провідних наукових ідей для успішного реформування системи освіти в сучасних умовах шляхом дослідження творчої спадщини українського вченого-педагога В.Й. Левицького.

В.Й. Левицький – видатний педагог, який понад 51 рік був дійсним членом Наукового товариства імені Т.Г. Шевченка. Ним розроблені перші словники української наукової термінології. В.Й. Левицький – автор оригінальних і одних з найдосконаліших на той час підручників і науково методичних посібників.

Аналіз наукових джерел дозволяє стверджувати, що спадщина великого педагога В. Й. Левицького привертає до себе велику увагу науковців. Вивчення творчої біографії педагога посіло значне місце в науковому доробку дослідників Г. Сулими, О. Бобика, М. Притули, Б. Пташника. Вагоме значення мають дослідження науково-педагогічної спадщини В. Й. Левицького, проведені

Г. Сулимою, Б. Пташником, М. Притулою. Вважаємо за доцільне зазначити, що відсутні цілісні етапи життєвого і наукового доробку В.Й. Левицького, що й зумовило вибір обраної теми.

Отже, метою нашої публікації є висвітлення науково-педагогічної спадщини В. Й. Левицького на сучасному етапі розвитку освіти.

Володимир Йосипович Левицький народився 31 грудня 1872 року в м. Тернополі в родині правника [3]. Відомо, коли педагогу минуло п'ять років померла мати. Тоді родина переїздить із Тернополя до Золочева. У п'ять з половиною років В.Й. Левицький іде до першого класу чотирирічної народної школи. Влітку 1889 року переїхавши до Львова, В.Й. Левицький навчається у восьмому класі польської гімназії ім. Франца-Йосифа, яку закінчує з відзнакою. Вже як наставник української фізико-математичної термінології зазначає [7]: «До української ані до німецької не міг вписатися з причини незнання термінології» Рівень викладання тут був не до порівняння нижчим, як у Тернополі. Лекції математики і фізики були за словами В.Й. Левицького «страшенною моральною мукою». Це був складний час для юнака, та, як важко йому не було, – свої іспити зрілості здав з відзнакою, 30 червня 1890 року.

Все змінилося для нього пізніше, коли доля йому подарувала знайомство з видатним українським математиком Юзефом Пузиною, професором Львівського